

DOLETA

FIZKULTURNI TEDNIK

Leto IV. IZDAJA FIZKULTURNA ZVEZA SLOVENIJE Stev. 22

MESECNA NAROCNINA 12 DIN
(IZHAJA VSAK PONEDELJEK)

„Nekateri problemi ljudske telovadne organizacije“

Prinašamo referat tov. ministra Zorana Poliča, predsednika FZS na Ustanovni skupščini Telovadne zveze Slovenije »Nekateri problemi ljudske telovadne organizacije«.

Za razvoj fizkulturega življenja v zadnjih treh letih po osvoboditvi je značilno predvsem iskanje zadovoljivih organizacijskih in tehničnih oblik dela. Tako stanje v organizaciji je preprečevalo večji razmah, večji obseg dela in onemogočalo, da bi takoj v samem začetku izpolnili osnovni princip, ki je bil postavljen za organiziranje fizkulturega življenja, princip množičnosti in vse-

stranosti telesne vzgoje. Izkušnje, ki smo jih pridobili v triletnem delu, napake, ki smo jih ugotavljali in uspehi, ki smo jih dosegali, so nam nakazali potrebo po nadaljnjih organizacijskih ukrepih, ki bodo končno omogočili izpolnjevanje osnovnih nalog fizkulture. S polnim zaupanjem v uspeh lahko ugotavljamo, da bodo sklepi zadnjega kongresa Fisa, predvsem sklep o ustanovitvi nove organizacije za splošno telesno vzgojo in sklep o formiranju samostojnih športnih zvez pravi mejniki v razvoju fizkulturega življenja. Pričenja se razdobje novega poleta, novih uspehov, pričanja se razdobje, ko bo naglo porastla kvantiteta in kvaliteta fizkulturega dela.

O novih smernicah dela in o novih organizacijskih oblikah bo treba, zaradi potrebne jasnosti, še posebej govoriti in to prav podrobno. Moj namen je, da se na kratko dotaknem treh problemov, ki se v zvezi z novo situacijo postavljajo pred nas.

1. Spregovoriti hočem o odnosu našega novega fizkulturega življenja starih predvojnih organizacijskih oblik.

2. Nanizati hočem nekaj misli v zvezi z vzgojnim sistemom nove fizkulture, in 3. izvesti hočem nekaj misli k razčlenjenju vprašanja cilja telesne vzgoje.

Seveda ne bom obravnaval teh problemov do vseh podrobnosti, mislim pa, da je prav sedanj situacija nujno potrebna,

Študentske igre v Zagrebu so pokazale lepe uspehe

Zagreb, 30. maja. Študentske igre, ki so bile danes končane, so dale tako v propagandnem kakor v športnem pogledu dobre in zadovoljive uspehe. Sodelovali so študenti beograjske, zagrebske in ljubljanske univerze ter pravne fakultete v Sarajevu. Tekmovali so v 12 športnih disciplinah na raznih igriščih Zagreba ob dokajšnjem zanimanju občinstva. Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili naslednji:

Petboj v vsestranosti: 1. Beograd, 2. Ljubljana, 3. Sarajevo. Moštvo Zagreba se ni plasiralo, ker je zastopnik Zagreba v plavalnih tekmah odstopil.

Šah: 1. Beograd, 2. Zagreb, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Namizni tenis: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Odbojka: 1. Beograd, 2. Ljubljana, 3. Zagreb, 4. Sarajevo.

Nogomet: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Sabljanje: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana.

Laika atletika: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Košarka: 1. Beograd, 2. Zagreb, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Rokoborba: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Tenis: 1. Zagreb, 2. Beograd, 3. Ljubljana.

Telovadba: 1. Beograd, 2. Zagreb, 3. Ljubljana, 4. Sarajevo.

Končni vrstni red je naslednji: 1. Beograd 121 točk, 2. Zagreb 109 točk, 3. Ljubljana 59 točk, 4. Sarajevo 26 točk.

Zaradi deževja še niso bile končane tekme v streljanju in se bodo zaključile šele v ponedeljek. Vendar pa rezultat ne more vplivati na končni vrstni red zmagovalcev.

Zvečer ob 21. je bila v Delavskem domu svečana prireditev, na kateri so bili razglašeni rezultati in razdeljene nagrade. Prve študentske igre so pokazale velik napredek fizkulture in športa med študentsko mladino Jugoslavije. Na prihodnjih študentskih igrah bodo sodelovali tudi zastopniki ostalih demokratičnih držav.

Podrobnejši pregled bomo objavili v prihodnji številki.

Ustanovna skupščina Smučarske zveze Slovenije

Ljubljana, 30. maja. Slovenski smučarji: so danes na Taboru v prisotnosti predstavnika FISA-a tov. Senčarja Dušana, tov. Furlana Silva, predstavnika Komiteta za fizkulturo pri vladi Ljudske republike Slovenije ter nad 70 delegatov ustanovili svojo Smučarsko zvezo. Ustanovno skupščino je otvoril glavni sekretar Fizkulture zveze Slovenije tov. Vlado Jurančič, ki je v svojem izčrpnem referatu podčrtal pravilnost sklepov II. kongresa FISA-a v pogledu ustanavljanja republiških zvez za posamezne športne panoge in dal nekaj navodil za nadaljnji uspešni razvoj smučarskega športa v Sloveniji. Ugo-

tovil je, da je dosedanji smučarski odbor pri FZS posvečal premajhno pozornost razvoju smučarskega športa na podeželju, čeprav je tam dovolj mladincev in mladink, ki se za smučanje živo zanimajo in zaradi pomanjkanja rekvizitorjev doslej pač niso imeli prilike udeleževati se v zimskem športu. Ne smemo pozabiti, da prav kmečka mladina, rojena v veliki meri v hribovitih predelih, daje najboljše smučarje in tekmovalce.

V Sloveniji imamo 128 smučarskih učiteljev, kar pa je mnogo premajhno število z ozirom na resnične potrebe. Po referatu se je razvila disku-

da smo si v nakazani problematiki na jasnem, da vodimo o teh stvareh, kjer treba razgovore in da na ta način že v samem začetku pravilno usmerimo svoje delo.

1. Da je treba spregovoriti o naših odnosih do predvojne organizacije telesno-vzgojnega dela, izvira iz dejstva, da se danes vključujejo v naše vrste mnogi stari telovadniki in športni kadri, ki doslej niso delali v organizaciji. Sedaj se vključujejo z utemeljitvijo, da predstavljajo zadnje spremembe povratek na staro, kar jim zbuja zopet veselje do dela in upanje, da ne bo dolgo, ko bo organizacija vsebinsko in ideološko ustrezala nekdanji sokolski organizaciji in stari športnim zvezam. Enaka miselnost se pojavlja tudi pri nekaterih aktivnih fizkulturnikih, ki so se v času po končani domovinski vojni vključili v naše vrste in ves čas vključbo sodelovanju niso bili zadovoljni z novim duhom organizacije oziroma niso razumeli potrebe po novih organizacijskih oblikah fizkulturega dela.

Mislil, da je treba takoj v začetku poudariti, da povratka na staro ni in ne more biti. Vsaka nova organizacijska oblika pomeni korak naprej, pri čemer iz-

ločimo vse, kar je bilo v preteklosti nezdravega ali nekoristnega, ohranimo pa vse oblike dela, ki lahko koristijo v razvoju, oblike, ki so potrebne ali celo nujne, če hočemo v svojem delu uspevati.

Ne bom mnogo govoril o problemu povratka na staro v športnem udeleževanju. Tu se problem ne postavlja tako ostro in to predvsem zaradi tega, ker je vsakomur jasno, da bi pomenilo obnavljanje starih oblik športnega dela ali celo starih športnih organizacij povratek v športno nemoralo, povratek k te govini s športom, k raznovrstnemu izkoriščanju posredovcev športnikov, ki ga še prav posebno goji danes svet tako zvanega zapadne demokracije. Posledice se kažejo v smrtnih primerih v boksaškem ringu, v predajanju posameznih nogometsev, v izrabljanju športa za reklamne namene, v bednih intrigah vrhovnih športnih forumov, kakor jih danes srečavamo skoraj v vseh predvojnih mednarodnih organizacijah, v sodelovanju s frankistično Španijo in podobno. Takega športa, ki je pri nas že dobival korenine pred zadnjo vojno, nečemo, zato tudi ne potrebujemo starih športnih organizacij in ne moremo pristati v športu na kakršni koli povratku na staro.

NAJNOVEJŠI DOGODKI:

Ponziana : Spartak
3:2 (1:2)

Partizan : Hajduk
2:0 (1:0)

Naša krila : Rabotnički
4:0 (3:0)

šija, v kateri so prisotni delegati ugotavljali potrebo čimprejše izgradnje smučarskih domov ter vzgoje novih strokovnih kadrov. Predvidena je gradnja dveh smučarskih domov in sicer na Pokljuki in v Planici. Dom na Pokljuki bo zveznega, dom v Planici pa republiškega značaja.

Sprejeta so bila začasna pravila Smučarske zveze Slovenije in izvoljeno naslednje vodstvo zveze: predsednik: Primožič Franc, podpredsednik dr. Novak Jože, I. sekretar Pohar Gustl, II. sekretar Guček Žaro, načelnik tehničnega oddelka Gnidovec Ante, propagandist Kališnik Janez, finance: Pelan Stane, gospodar Mrzelj Ivo, kadri: Dečman Tone, zdravstvo dr. Srgrar, učitelji: Kump Robert, sodniki: Bervar Stane.

Disciplinski odbor: dr. Pavlin - kapetan Završnik Maks, Bervar Tone, Andolšek, Sramel Bogo, Langus Beno, inž. Janko Janša, Ahačič Jože, Mišlavčič Vlado, Gradišnik Fedor, Kožuh Marjan, Fanelc Drago, Potočnik Tone, Vodnik Albrecht, Kunstelj Tone, Malčič Vlado, Smolej Franc, Čop Franc, Finžgar Rudolf, Jamnik Zdenko.

Nadzorni odbor: dr. Danilo Dougan, Fajdiga Milan, Stefe Janko.

Lepi uspehi jugoslovanskih letalcev

Letos se je po vseh jugoslovanskih jadrskih šolah in centrih šolanje novih jadrcev začelo precej zgodaj in je jadrna sezona povsod že v polnem razmahu. Številni tečaji so nam vzgojili vrsto novih jadrskih letalcev, ki so pred meseci kot lalki prišli v jadrne šole, čez nekaj tednov pa jih bodo zapustili kot popolnoma izvežbani in strokovno izpopolnjeni jadralci.

Kakor v pogledu začetniškega šolanja, tako je letošnja sezona uspešna tudi v pogledu novih jadrskih rekordov, ki so jih pred kratkim državi priborili naši drzni jadralci. Pred dnevi so v jadrnem centru v Vrhu učitelj jadrnega letanja izrabili nekaj ugodnih vremenskih prilik, ki so prinesle našemu jadralstvu vidnih uspehov. Jadralca Alojz Vlahovič je z enosedelnim jadrnim letalom Jastreb jadral 13 ur in 22 minut ter

(Nadaljevanje na 3. strani)

Mnogo bolj pereč je problem v zvezi z osnovanjem nove Ljudske telovadne organizacije in njenim odnosom do starega telesnovzgojnega dela. Razlikovali pa moramo pri razpravljanju o tem problemu dve vrsti ljudi, ki postavljajo vprašanje in dati vsaki od teh vrst pravi odgovor.

Če postavljajo ob nastajanju nove organizacije vprašanje povratka na staro, vprašanje, zakaj ne priključimo enostavno v življenje stare sokolske organizacije ljudi, ki niso aktivno sodelovali v Osvobodilni fronti, ali v času vojne, niti v zadnjih letih po osvoboditvi, jih moramo opozoriti, da so bili pred vojno pripadniki oficilske organizacije, torej tistega dela sokolstva, ki je zvezo podpiral takratni režim in skupno z drugimi sovražniki ljudstva pripravil strahotno izdajo svojega naroda. Znaje pomni povratek na staro obnovo vseh tistih metod, ki so v predvojni Jugoslaviji služile napredni ljudske sile in ovirale vključevanje sokolske organizacije v napredno fronto delavnega ljudstva. S takimi metodami smo temeljito pomotli, kakršnih koli oblik dela, ki naj bi povrnilo pod krinko obnovljene ali morda celo nove organizacije vpliv lju-

di, ki so podpirali nekdanje oficijelne organizacije, zato seveda ne moremo dopustiti.

Podrobneje pojasnilo pa je treba dati vsem tistim, ki so se priključili pred vojno borbi demokratičnega krila Sokola za odstranitev vpliva političnih strank iz organizacije, ki so se nato vključili v OF in prevzemali nase vse odgovorne naloge, ki jih je pred nje postavljala borba za izgon okupatorja, borba za svobodo in novo življenje, vsem tistim, ki so se po končani vojni vključili v delo obnove in danes zvesto pomagajo pri izgradnji nove socialistične družbe, pa v novo nastali situaciji vprašujejo ali ne pomenijo zadnji sklepi Filsaja o formiranju Ljudske telovadne organizacije povratka na staro.

Poudariti moram, da bi bilo tako gledanje iz dveh razlogov pogrešno:

a) pogrešno bi bilo v ideološkem pogledu in
b) napačno bi bilo v praktičnem izvajanju.

a) Politične formacije in vse raznovrstne organizacijske oblike so odraz družbenega stanja. S pomočjo njih so se v kapitalističnem redu razne vladajoče kile borile za ohranitev oblasti ali pa so se druge, sicer v bistvu njim enake, borile za pridobitev oblasti. V tem trenju in iz takih razlogov je bila ustanovljena v 60 letih devetnajstega stoletja tudi sokolska organizacija na Slovenskem, kot izrazito gibanje porajajoče se slovenske buržoazije v borbi zoper vladajoči nemški kapitalizem. Ob svojem nastanku je bila organizacija napredna in je mnogo prispevala k ohranitvi nacionalne zavesti slovenskega maloščenstva. Imela pa je že ob svojem rojstvu izrazito politično nalogo. Naj pri tem samo spomnim, da je bil prvi ideolog sokolske organizacije na Slovenskem eden velikih duhov naše preteklosti, slovenski pisatelj in prvi naš kritik France Levstik. Kot osrednja pojava naprednega političnega življenja pri nas, je dajal napredno-politični značaj tudi sokolski organizaciji.

Že pred prvo svetovno vojno, posebno izrazito pa v razdobju med obema vojnama je postala organizacija močno orodje tako zvanih liberalnih krogov na Slovenskem, ki so skušali vključiti v organizacijo čim širši krog ljudi, da bi si tako poleg trdnega ekonomskega položaja zagotovili tudi dovolj številni krog volivcev in si tako v dobi lažne parlamentarne demokracije tudi preko te organizacije ohranjali oblast nad ljudstvom. Da je imelo sokolstvo politični značaj dokazuje tudi dejstvo, da je bila okrog leta 1904 formirana nova telovadna organizacija pod imenom Orel. Z njo si je hotela klerikalna klika, ki je spoznala vrednost telovadne organizacije, za politično-agitacijske namene ustvariti lastno organizacijo, ker je bilo sokolstvo izključno v rokah tako zvanega liberalnega kroga slovenskega malomeščanstva.

Niti Sokol niti Orel pa zaradi svojega razrednega značaja, zaradi dejstva, da sta bili obe organizaciji orožje v rokah slovenskega malomeščanstva v borbi za utrjevanje njegovih gospodarskih pozicij, nista mogla v večji meri razširiti svojega delovanja med slovenske delovne množice, med katerimi so vedno bolj naraščale napredne politične sile, ki so videte rešitev edino v zrušenju starega kapitalističnega reda in v vzpostavitvi oblasti delovnega ljudstva. Posebno ozko in strogo katoliško opredeljena je bila orlovska organizacija. Revolucionarno nastrojenje delovnih množic, ki se je posebno pokazalo ob poizkusih fašizacije našega javnega življenja, je največ prispevalo k razkolu v sokolski organizaciji, ko je demokratično krilo Sokolov pričelo odločen boj zoper gospodarje v organizaciji in s tem tudi zoper ideološke temelje oficijelne organizacije. Posledica te borbe je bila na eni strani vključitev naprednih sil sokolstva v OF, na drugi strani pa vključitev oficijelne organizacije med druge izdajalske politične formacije. Za tako vključitev niso predstavljali oficijelni organizaciji ideološki temelji nobene ovire. Isto pot kakor oficijelna sokolska organizacija, so nastopili tudi Orli, ko se je njihova organizacija »Slovenski fantje« postavila v službo okupatorja.

Dejstvo, da je oficijelni del sokolske organizacije v Sloveniji, posebno pa še

v vsedravnem obsegu nastopil izdajalsko pot, in da so isto pot nastopili »Slovenski fantje«, dokazuje njihovo ideološko povezanost s kapitalistično miselnostjo, ki je narekovala vladajočemu razredu, da v oseh okupatorjev in domačih izdajalcev rešuje svoje pozicije v borbi proti delovnemu ljudstvu. Demokratični del sokolstva je tudi v času največjih preizkušenj za naše narode nastopil napredno pot in se v celoti in odločno ločil od oficijelne organizacije.

Demokratično krilo slovenskega sokolstva je s svojo borbo in posebno še z vključitvijo v OF prelomilo v oficijelno ideologijo in v celoti osvojilo ideološko fronto, t. j. ideologijo delovnega ljudstva, je s svojim sodelovanjem prispevalo k zmagi narodne revolucije in od vsega pričetka borbe priznavalo avantgardno vlogo Komunistične partije.

Danes je OF enotna organizacija z enotnim ideološkim gledanjem, ki ga usmerja in vodi po preizkušenih metodah marksizma-leninizma naša Komunistična partija. Danes je OF orožje v rokah delovnega ljudstva za obrambo njegovih ekonomskih pozicij, za izgradnjo socializma. Vsaka organizacija, ki nastaja v njenem okvirju, lahko služi izključno le istim namenom. Ker bi pri formiranju Ljudske telovadne organizacije povratek na staro, t. j. obnova stare sokolske organizacije, pomenilo povratek na ideološke pozicije razbitega kapitalističnega reda pri nas, seveda o takem povratku ne more biti govora, temveč gre dejanski za ustanovitev nove organizacije, ki bo v okvirju OF in pod vodstvom Komunistične partije služila interesom delovnega človeka, ki bo torej kot sestavni del OF prav tako tudi eden izmed nosilcev ideološke fronte.

b) Toda tudi v praktičnem pomenu bi bilo pogrešno govoriti o povratku na staro. Nihče sicer ne more zanikati noristi, ki jih je predvojna telovadba nudila vsakomur, kdor je redno posejal telovadnico. Dejstvo pa je, da je bilo praktično delo v mnogem enostransko, da je že v osnovnem delovanju zahtevalo dopolnitve v športnem udejstvovanju in že s samim tem nakazovalo potrebo po temeljiti reformi. Ko danes ustanovljamo novo telovadno organizacijo, imamo za seboj tri leta dela na fizikurnem polju in s tem tri leta zbiranja potrebnih izkušenj. Zato lahko novi organizaciji tudi v praktičnem delu, v sami metodi dela damo nove osnove. Napačno bi bilo pri tem zanikati, da so bile mnoge oblike dela v stari organizaciji koristne in so še danes primerne. Te bomo osvojili, ker to ustreza našemu razvoju, ker to ustreza zakonitemu principu vključevanja vsega, kar je bilo v preteklosti koristnega v nove organizacijske oblike. Naloga starih izkušenih vaditeljev bo, da posredujejo svoje znanje novim kadrom in tako pripomorejo, da že poznane uspešne oblike dela čimprej vnesemo v novo organizacijo. Mora pa biti vadba v novi organizaciji mnogo bolj vsestrana, mnogo bolj ustrezajoča potrebam delovnega procesa v produkciji, mnogo bolj v skladu z nalogami, ki jih postavlja borba za socialistično izgradnjo naše domovine pred našo organizacijo.

Upam, da sem s tem, sicer kratkimi ugotovitvami odgovoril vsem tistim, ki hočejo oživljati nekaj starega, ki so morda samo za trenutek pozabili, da je za nami dolga in krvava domovinska vojna, ki je temeljito preobrazila lice naše zemlje, da je danes ljudstvo gospodar v naši državi, in da mora zato tudi vsaka obstoječa oziroma nastajajoča organizacija imeti ljudski značaj. Takšna mora biti tudi nova Ljudska telovadna organizacija.

2. V zvezi z ustanovitvijo nove telovadne organizacije se je ponovno pojavil problem sistema telesne vzgoje. Prav gotovo mora imeti vsaka organizacija svoj sistem dela, s katerim se najlaže in po preizkušeni metodi dosega postavljeni cilj. Sistem nastaja in se dopolnjuje iz izkušenj. Nam v času po zadnji vojni izkušenj ne manjka. Vendar mnogi postavljajo, da bi ne glede na nove izkušnje osvojili za osnovo našega vzgojnega dela v telovadni organizaciji Tyršev sistem. Tako gledanje je napačno. Kakor je Tyrš za svojo dobo presenetljivo podrobno razčlenil v svojem telovadnem sestavu različne vrste vaj, bilo prostih, na orodju ali z orodjem, pred-

stavlja njegovo delo danes za nas že dokaj nepopolno prikazan spisek gibov in vaj, ki jih lahko izvajamo pri telovadbi. Sistem, predvsem pa sistem nove telesne vzgoje pa to ni in v nobenem primeru v tem pogledu ne vzdržal znanstvene kritike.

Izkušnje zadnjih let so nam izoblikovale nov sistem našega vzgojnega dela, ki ga lahko označimo približno tako:

1. Splošna vadba, s podrobno razčlenitvijo in novo vsebino,
2. razne vrste krosov in štafete,
3. ljudski peterboj in drugi višboji,
4. tekmovanje za značko,
5. športi.

S tem seveda nočem reči, da je to že točno fiksan sistem telesne vzgoje. Potrebno ga je še razčleniti, o njem podrobneje govoriti in ga po novih izkušnjah še izpopolniti. Zaenkrat je važno predvsem to, da moramo govoriti o novem sistemu, da moramo ta sistem od vseh podrobnosti izdelati in s tem postaviti znanstveno osnovo našemu fizikurnemu delu. Tyršev sistem pa ostaja v tem okvirju dokaj dobro sestavljen zbir gibov in vaj, ki ga bo s pridom uporabljal vaditelj in telovadec pri orodni vadbi. Toda tudi tu bodo potrebne čimprej temeljite spremembe in dopolnitve, da bo ta pripomoček, ki ga prevzemamo od nekdanje organizacije, ustrezen novemu sistemu telesne vzgoje, kakršnega je izoblikovalo delo v novi dobi.

3. In končno še nekaj misli o cilju naše telesne vzgoje.

Takoj po vojni je prevladovalo v fizikurnih krogih mnenje, da je treba v najkrajšem času doseči čim boljše športne uspehe. Tako mnenje velja ponekod še danes. Zato je bila posvečena pažnja prvenstveno samo izrazitim talentom in predvsem stariim športnikom. Pozabljene pa so bile pri tem široke množice delovnih ljudi, katerim je v prvi vrsti namenjena fizikultura. Šport je postajal na ta način samemu sebi namen. Društva in centralna vodstva so stremela predvsem za tem, da bodo rezultati čim boljši, ne bene pažnje pa nismo položali na moralne in politične kvalitete tekmovalcev. Zato so bili in so še danes izpadli na nogometnih igriščih, nepravilnosti pri tekmovaljih, nezdravi odnosi med tekmovalci in podobno. Med samimi športniki pa se je razvila še posebna tendenca, ki bi jo mirno lahko imenovali zapadnjaška mentaliteta in se kaže v stremljenju, da se s čim manjšimi napori dosežejo večji uspehi, oziroma, da se goje samo tiste panoge, ki ne zahtevajo posebnih naporov ali ki z uporabo mehanizacije zmanjšujejo napore. Vse to je oddaljevalo fizikulturo od njenega pravega cilja. Zato je nujno potrebno, da s spremembami v sami fizikurni organizaciji ponovno jasno pribijemo, kaj je njen cilj in kakšno mora biti zato njeno delo.

Cilj fizikurne organizacije je, da s pomočjo znanstveno dognane vzgojnega sistema usposablja delovnega človeka, predvsem pa našo mladino, za čim uspeš-

nejše premagovanje naporov, ki jih zahteva izpolnjevanje gospodarskih nalog, predvsem izpolnitev petletnega plana, da z razvijanjem spretnosti, močjo, odločnosti in iniciativnosti prispeva k obrambni sposobnosti najširših množic delovnih ljudi.

Domovinska vojna je v bistvu sprememnila družbene odnose pri nas. Zmaga delovnega ljudstva zahteva v borbi za izgradnjo socializma v naši državi novo, socialistično moralo v naši družbi. Tudi vzgoja k tej novi morali mora biti cilj nove fizikurne organizacije. Toda to ni naloga, ki naj jo opravi fizikurna organizacija sama. To je predvsem naloga političnega vodstva, OF in njene avantgarde KP. Svoj delež mora prispevati telovadna organizacija z vestnim izpolnjevanjem nalog OF. Veljati mora zanjo načelo, da je vsakemu pripadniku potrebna temeljita politična vzgoja, ker bo prav preko nje razumel in si prisvojil načela nove socialistične morale. Samo s tako vzgojo bo mogoče vzbuditi v vseh fizikurnikih zavest skupnosti in posebno še zavest novega patriotizma, ki se izraža v brezmejni ljubezni do domovine, do države delovnih ljudi, do zemlje, ki je prepojena s krvjo tisočev herojev, ki so padli za njeno svobodo in za našo srečnejšo bodočnost.

Če bomo imeli take poglede na fizikurno delo, bomo kmalu prenehali z neorganiziranim hlastanjem za športnimi uspehi, postavili bomo fizikulturo v službo delovnemu človeku, na športnih igriščih in pri tekmah bo vladal red in tvarištvo. Pod takimi pogoji bomo prav tako stremeli za športnimi uspehi, le da bodo ti naši uspehi še bolj in bolj množični.

Tovariši in tovarišice! Nanizal sem nekaj misli, ki naj spremljajo novo telovadno organizacijo ob njenem rojstvu. Prepričan sem, da pomenijo novi organizacijski ukrepi velik korak k novim uspehom. Potrebno je samo, da se zavedamo koristi fizikurnega dela, da znamo to delo pravilno voditi, da pa vidi mo tudi vse nevarnosti, ki bi lahko ovirale naše delo.

Kakor moramo biti budni danes pri delu v naših tovarnah, prav tako je potrebna budnost v fizikurni organizaciji, ker tudi tu bo skušal sovražnik razviti svoje razredno delo, da bi s tem onemogočil organizacijo, da razvija in krepi delovne in obrambne sposobnosti naših državljanov.

Če hočemo pravilno izpolniti svoje naloge, moramo predvsem rešiti naš osnovni problem, t. j. problem vaditeljskih kadrov. Danes, ko imamo na razpolago telovadnice, telovadišča in orodje, pomenijo dobri fizikurni vzgojitelji osnovni člen v verigi naših nalog. Čim uspešneje ga bomo zagrabili, tem hitrejši in večji bodo naši uspehi. Taki uspehi pa so nam potrebni, če hočemo čim več prispevati k izpolnitvi nalog drugega leta naše gospodarske petletke, če hočemo fizikurno delo dostojno vključiti v napore za socialistično izgradnjo naše domovine.

Prvo telovadno društvo v Ljubljani

V soboto 29. t. m. je bil v Narodnem domu izredni občni zbor fizikurnega društva Enotnosti. Z enourno zamudo je občni zbor otvoril predsednik tov. Stepišnik. Pozdravil je zastopnika komiteja za fizikulturo tov. Silva Furlana in sekretarja Telovadne zveze Slovenije tov. Maksa Grudna. Omenil je, da je po sklepih II. kongresa Fizikurne zveze Jugoslavije društvo sklenilo izvesti reorganizacijo. Za predsednikom tov. Stepišnikom je podal kratko kritično poročilo sekretarja društva tov. Koračin Jože, ki je podčrtal uspehe društva v dosedanjem delu in grajal napake, ki so razvoj in napredek posameznih sekcij društva zavirale. Gospodarski referat je podal tov. Kovač Lojze, nato pa je bil ustanovni občni zbor Telovadnega društva Ljubljana I. Izvoljeni so bili:

predsednik: polkovnik Verhovec Lojze, I. podpredsednik: Krol Vinko, II. podpredsednik: Wagner Jože, sekretar: Šega Bojan, načelnik: Šega Polde, namestnik: Reiser, načelnica: Pustišek Ruža, namestnica: Keržan Olga, gospodar: Kovač Lojze, blagajnik: Burgstaler Tomaž, propagandist: Drašler Marta, Nadzorni odbor pa sestavljajo: Vidmar, Čopar, Me-

šek. — Ustanovni občni zbor Telovadnega društva Ljubljana I je bil zaključen v skupni želji vseh prisotnih — s novimi silami, vztrajno voljo in ljubeznijo do telovadbe delati za nove uspehe naše fizikulture.

SLUŽBENE OBJAVE FZS

Za 6. junija je določena semifinalna tekma pionirjev v Ljubljani **Železnica** Lj.: Rudar Trbovlje, po propozicijah, ki so bila objavljena.

Verificirana je prvenstvena mladinska tekma Enotnost: Rudar 1:0.

MLADINSKO PRVENSTVO LRS V KOSARSKI, ki bi moralo biti v Brezicah od 28. do 30. maja, bo odigrano v dneh 5. in 6. junija v Ljubljani. Tekmovanje se bo začelo v soboto ob 14. Zrebanje pa bo v soboto ob 11 v prostorih FZS na Taboru. Tekmovalci naj prinesejo s seboj odeje.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Na liahkoatletskem mitingu v SZ je Poljan pretekel 100 m v času 10,8. Reš je skočil 190 cm, Helno Lipov je vrzel kroglo 16,35 m, Kamaki pa kladivo 53,69 m. Borodina je skočila 545 cm v daljino, v višino pa 153 cm.

Plavalne tekme v Leningradu so dale nekaj dobrih rezultatov: Moškov 100 m prestopa 59,0, Vasiljeva 1:12,4 Bojčenko in Poligalova 100 m prsno 1:09,2 in 1:26,5, Krjukov in Madigina 100 m hrbtno 1:11,8 in 1:21,6.

Naši telovadci se marljivo pripravljajo za Prago

Dne 3. in 4. junija 1948 bo nastopilo 3000 najboljših jugoslovanskih fizikulturikov s posebno točko na XI. vseslovanskem zletu v Pragi. Zlet sam bo trajal od 1. do 10. julija ter bo ena največjih letošnjih fizikturnih manifestacij na svetu. Za nastop naše delegacije, ki bo med inozemskimi ekipami najštevilnejša, vlada že sedaj veliko zanimanje.

V Ljubljani bo logorovanje od 9. do 29. junija

Dne 9. junija se bodo pripeljali s posebnimi vlaki iz vseh republik najboljši fizikulturniki in fizikturnice v Ljubljano, kjer bodo vsi udeleženci zbrani v skupnem logoru zaradi skrbne priprave naše točke. Vseh telovadcev bo 3400, najboljših 5000 pa bo šlo v Prago. V soboto in nedeljo so se vršila po vsej državi izbirna tekmovanja pred posebnimi komisijami, ki so vsakega posameznika ocenile. V Ljubljani so se vršile izbirne tekme v soboto popoldne na letnem telovadišču v Tivoliju. Ves prostor je bil poln mladincev in mladink, ki so nestrno, pa tudi nekoliko z bojzornostjo čakali, kdaj pridejo pred stroge oči sodnikov, ki ne spregledajo nobene hibe. Medtem ko so posamezne manjše skupine nastopale pred komisijami, so ostali, ki še niso prišli na vrsto, v zadnjih trenutkih ponavljali najtežje gibe, samo da bi čim boljše nastopili pred komisijo. Naši fizikulturniki, predvsem pa mladina, se namreč dobro zavedajo, da je za slehernega fizikulturika nastop v Pragi velika čast, kajti vsak posameznik bo tam predstavljal našo državo in je od njegovega nastopa odvisno, kako jo bo zastopal.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na tem izboljšal dosedanja jugoslovanski rekord 12 ur 47 minut. Jadralski Ladislav Čagalj in Koča Kotepano pa sta na letalu Žerjav ostala v zraku 12 ur 30 minut in tako za dve uri izboljšala stari jugoslovanski časovni rekord. Slovenskemu jadralski Milanu Borišku, ki je pred mesecem dosegel nov jugoslovanski rekord v daljinskem poletu z naprej določenim mestom pristanka, se je to pot posrečilo preleteti na letalu Orlik daljino 310 km, kar je izredno lep uspeh.

Uspehom jadralskih letalcev se v letošnji sezoni pridružujejo tudi uspehi sobnih modelarjev, ki so v Zagrebu postavili vrsto novih jugoslovanskih rekordov. V kategoriji paličastih sobnih modelov je Davorin Kapljič dosegel čas 3 minute 44 sekund, Vladimir Praček pa je dosegel celo dva rekorda in sicer s paličastim modelom mikrofilma 4 minute 48,2 sekund in z modelom, prekritim s papirjem 2 minuti 50,4 sek. V kategoriji sobnih modelov svobodne gradnje je modelar Tomo Prukner dosegel čas 5 minut 01,4 sekunde. Ti novi uspehi naših modelarjev so vsekakor zelo pomembni in sodijo že med mednarodne uspehe.

Dne 27. junija bodo vsi nastopili pred našimi najvišjimi predstavniki vlade in množičnih organizacij, na kar se bodo pričele priprave za odhod v Prago, ki bo okoli 29. junija.

Kako potekajo obsežne priprave za zlet

Za nastop 3000 fizikulturikov in fizikturnic na XI. vseslovanskem zletu v Pragi se vrše že več mesecev obsežne priprave po različnih sektorjih dela, to je tehničnem, gospodarskem, propagandnem itd. Vse priprave so v glavnem zaključene, saj bodo že 9. junija začeli prihajati s posebnimi vlaki fizikulturniki iz vseh naših republik v Ljubljano. Udeleženci bodo nastanjeni v dveh velikih gimnazijah za Bežigradom in sicer v eni moški, v drugi pa ženske. Na Linhartovi cesti poleg gimnazije že urejajo delavci in parni valjar telovadni prostor, kjer bodo vsak dan predelave vaj in sicer dopoldne in popoldne. Postavljen je

že tudi 10 m visok poveljniški stolp, s katerega bodo vodniki imeli pregled na vso množico telovadcev, da bodo lahko uspešno vodili predelave vaj. V par dneh bodo še montirani močni zvočniki in prostor bo pripravljen, da sprejme telovadce.

Tudi druge priprave in naloge so v glavnem izvršene. Za lačne želodce bodo skrbele velike kuhinje, ki bodo večkrat na dan pripravljale obilno in tečno hrano. V delu so že obleke in telovadni krogi za vse nastopajoče. Za politično vzgojo ter razvedrilo in zabavo bo skrbel kulturno propagandni oddelček, ki bo vršil svoje delo z radijskimi oddajami, predvajanjem filmov, prirejanjem koncertov, stenčasi, parolami, filmanjem in fotografiranjem ter s tiskanjem lastnega časopisa. Poleg tega bo o vseh pripravah in zletu napravljen dokumentarni film, ki ga bo izdelalo naše podjetje Triglav film.

Udeležba jugoslovanske delegacije v Pragi bo ena največjih letošnjih nalog naše fizikturne organizacije, oziroma Telovadne zveze Jugoslavije, ki je z izvedbo nastopa jugoslovanske ekipe postavljena pred prvo veliko-konkretno nalogo. Z nastopom naših fizikulturikov v Pragi bomo pokazali, da je naša telovadna organizacija močna, množična in resnično nova po vsebini in obliki. Njena moč izvira od tod, ker je pri nas fizikultura namenjena širokim delovnim množicam in prav zato, ker se opira na množice delavcev, kmetov in delovne inteligence, ni med njo in raznimi starimi organizacijami nobene primerjave, čeprav vključuje v svojih oblikah dela tudi pozitivna izkustva starih organizacij. Z nastopom na praškem zletu pa bo dobila Telovadna zveza Jugoslavije med udeleženci ogromno novega kadra, zlasti mladine, ki bo po povratku domov delala v osnovnih enotah, v društvih in četah, za čim hitrejšo in čim večje omasovljenje ter kvalitetni dvig naših delovnih množic v telovadni organizaciji

Nogometno prvenstvo države

Vardar i Spartak 2:1 (1:0)

Skoplje, 25. maja. V precejšnji promociji je Vardar iz Skoplja danes premagal v prvenstveni tekmi I. lige subotičkega Spartaka z 2:1 (1:0). Premoč Vardarja se je pokazala posebno v drugem polčasu. deloma tudi zaradi tega, ker je Spartak po 13. minuti igral le z 10 igralci. Gole so zabil: za Spartak Glončak v 17., za Vardar Janovski v 27. minuti prvega in v 20. minuti drugega polčasa. V moštvu Spartaka se je najbolj izkazal Palfi, medtem ko igralci Vardarja niso pokazali posebnih uspehov. Tekmo je nepristransko sodil sodnik Čolič iz Beograda.

Partizan i Hajduk 2:0 (1:0)

Beograd, 30. maja. V hudem naližu je bila danes odigrana pred več tisoč gledalci prvenstvena nogometna tekma med Partizanom in Hajdukom. Čeprav je bilo vreme skrajno neugodno, je bila tekma vseeno zanimiva in igra na dokajšnji višini. Partizan je bil ves čas boljši, a tudi Hajduk je pokazal zelo dobro igro. Prvi gol je dosegel Radulović v 17. minuti prvega polčasa, drugi gol pa je dal Boba Mihajlovič v 29. minuti drugega polčasa. V moštvu Partizana je bila zlasti dobra ožja obramba, v napadu pa se je odlikoval Mihajlovič. V moštvu Hajduka je bila najboljša krilska vrsta, napad pa tokrat ni bil uspešen. Čeprav je Hajduk tekmo izgubil, ostane v prvenstveni lestvici na drugem mestu, ker ima boljšo razliko v golih.

Ponziana i Spartak 3:2 (1:2)

Trst, 30. maja. V Trstu je bila danes odigrana prijateljska nogometna tekma med tržaško Ponziano in subotičkim Spartakom, ki se je končala z zasluzeno zmago domačinov. Za to tekmo, ki bi morala biti prvenstvena, je bil določen jugoslovanski sodnik, toda zaradi njegove odsotnosti je vodil tekmo

domač sodnik, s katerega sojenjem gostje niso soglašali in je bila tekma zaradi tega prijateljska.

V prvem delu igre so bili igralci Spartaka boljši in njihovi napadi učinkovitejši ter so po zaslugi dobre napadalne vrste prvi polčas odločili v svojo korist.

Čeprav je bilo med tekmo hudo neurje, so se domačini v nadaljevanju igre znatno popravili in čisto ogrozili nasprotnikova vrata, zlasti obe hitri krili sta dajali nasprotnikovi obrambi precej posla. Zmagoviti gol za Ponziano je padel v trenutku, ko je vratar gostov ležal na tleh poškodovan, medtem, ko sodnik ni ustavil igre in priznal gol. Gole so dali: za Ponziano desna in leva zveza ter levo krilo, za Spartak pa General in Palfi. Tekmi je prisostvovalo nad 400 gledalcev.

II. zvezna liga

Sarajevo: Železničar :

Sloga 3:3 (2:1)

Skoplje: Naša krila :

Rabotnički 4:0 (3:0)

Ustanovljena je Nogometna zveza Slovenije

V soboto je bila na Taboru ustanovljena skupščina Nogometne zveze Slovenije. Udeležba delegatov slovenskih nogometnih društev je bila polnoštevilna, kar vsekakor dokazuje volje slovenskih nogometarjev za bodoče načrtno delo.

Tov. Bajcer Ignac, dosedanji predsednik strokovnega odbora Nogometnega odbora FZS je v glavnih potezah orisal splošno fizikturno stanje v bivši Jugoslaviji in ob primerjavi z današnjim fizikturnim življenjem ugotovil, da so v nekaterih panogah, kot n. pr. v smučanju, plavanju in lahki atletiki, že doseženi in celo prekoračeni redovni uspehi. »Današnji fiz-

kulturi«, je med drugim dejal tov. Bajcer, »daje nedvomno poseben pomen Jugoslovanska armada, ki neumorno sodeluje in vsestransko pomaga k dvigu kakovosti na vseh področjih fizikulture. Ikriti pa je izrazil, da je bilo doseganje delo v marsičem pomankljivo. Predvsem odbori fizikturnih društev niso posvetili pozornosti, vsestranosti in množičnosti fizikturnega udejstvovanja.

Po uvodnih besedah je tov. Bajcer ugotovil tudi pri nogometu pomankljivosti, ki nujno zavirajo slovenski nogomet. Razveseljivo je bilo slišati, da bo v letošnjem nogometnem tekmovanju za kup FLRJ sodelovalo približno 200 društev, z razliko od preteklega leta, ko jih je bilo le 60.

V referatu o dosedanjem delu nogometnega odbora FZS je podal sliko ugotovitev tudi tajnik tov. Novak Emil, nato pa je dal pregled nogometnega tekmovanja za memorial P. Zornade in sledilji pregled zaključnega nogometnega prvenstva LRS I. in II. skupine. Preden je sledila diskusija o predlogih posameznih delegatov o načinu prihodnjega sloveskega nogometnega prvenstva obeh skupin, je glavni sekretar FZS tov. Vlado Juranič opozoril vse navzoče na dosedanje napake nogometnih odborov s poudarkom, da je treba prav naše najmlajše pritegniti v čim večjem številu v fizikturno življenje, jih pravilno vzgajati in jim posvetiti vso pozornost.

Z ozirom na tehnično izvedbo in samo kakovost nogometa, je bilo enoglasno sklenjeno, da bo prihodnje nogometno prvenstvo LRS še nadalje potekalo v dveh skupinah, in sicer:

I. Skupina: 1. Klavdivar, 2. Železničar (Maribor), 3. Nafta (Dolnja Lenčava), Polet, 4. Rudar, 5. Murska Sobotna, Udarnik (Kranj) in zmagovalca v tekmi Železničar (Ljubljana) : Gregorčič (Jesenice).

II. skupina: 1. Krim, 2. Gorica, 3. Premaganec v tekmi Železničar (Ljubljana) : Gregorčič, 4. Litija, 5. Postojna, 6. Skofja Loka in finalist skupinskega prvenstva. Sprejet je bil tudi sklep, da morajo imeti vsa imenovana društva poleg mladinskih še pionirska moštva, ki bodo tekmovala v prihodnjem mladinskem nogometnem prvenstvu.

Tov. Weissbacher, član strokovnega odbora FZS je nato prečital časna pravila Slovenske nogometne zveze, ki so jih navzoči soglasno sprejeli.

Sledilo so volitve upravnega in izvršnega odbora, v katerega so bili izvoljeni znani fizikturni delavci. Novo izvoljeni člani odbora Nogometne zveze Slovenije so naslednji: predsednik Daniel Lepin, podpredsednik Ignac Bajcer, sekretar Jože Koracin, namestnik sekretarja Fedor Weissbacher, tehnični referent Betetto, propaganda Sretan Franetič, finančno Emil Novak; kadri: Luka Šefic, ekonom Milko Slamčič; upravni odbor: Maribor: Rajbenš, Joštel, Kirbiš; Murska Sobotna: Kukačaja; Celje: Presinger, inž. Petrič; Ljubljana: Vinko Šefic, Puhar; Kranj: Pestotnik, Novak; Jesenice: Pučko; Gorica: Orel, Škeri; disciplinski odbor: Nedog, Jakič, dr. Pinderle, Dobrota in Janežič; nadzorni odbor: Neržaj, Pečan in Presinger Mirko.

Zbor nogometnih sodnikov bo izvoljen naknadno.

V zaključnem govoru se je tov. Juranič zahvalil delegatom za številno udeležbo z željo, da bi ustanovitev Nogometne zveze Slovenije pripomogla k vsestranskemu napredu in uspehu slovenskega nogometa.

Ligaško namizno teniško prvenstvo

Ljubljana, 30. maja. Danes je moštvo SFD Železničarja iz Ljubljane gostovalo na Jesenicah in v Kranju. O izidu tekem ne bomo podrobno razpravljali. Na Jesenicah je za dvoboj med Gregorčičem in Železničarjem vladalo precejšnje zanimanje, kar nam dokazuje, da je ta športna panoga močno priljubljena. Namizno teniško moštvo Gregorčiča je na tehnični višini in je premagalo moštvo Železničarja z rezultatom 5:1. V teh tekmah se je najboljši odlikoval Štrumbelj, ki je pokazal veliko gotovost. Njegove zmage je občinstvu toplo pozdravljalo. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bila organizacija tekmovanja na vzorni višini, kar naj bi bilo z vzgled ostalim fizikturnim društvom.

Med tem, ko smo govorili o pozitivni organizaciji na Jesenicah, ne moremo tega trditi o večernem srečanju med Udarnikom iz Kranja in med Železničarjem. Že na samem kolodvoru je bilo opaziti, da organizacija s strani Udarnika ni bila dobra. Na kolodvoru namreč ni bilo nikogar, ki bi sprejel moštvo Železničarja in ga peljal v dvorano, kjer naj bi odigrali omenjeni dvoboj. Igralci Železničarja so sami poiskali tekmovalno dvorano, kar je nedvomno močno vplivalo na sam potek tekmovanja. Ob maloštevilnem občinstvu so je tekmovanje začelo, vendar so zavirale pravilni potek tekem razne neumestne opazke s strani gledalcev, kar je pač vredno vsega obsoditi. Nujno je, da enkrat za vselej prenehamo s takim nešportnim vedenjem!

Nogometna prvenstva evropskih držav

Pomemben uspeh naših alpinistov

ZSSR

MOSKVA, 30. maja. Rezultati naj-novejših tekem nogometnega prvenstva ZSSR so: Spartak : Krila Sovjetov (Kujbišev) 7:1, Torpedo (M) : Dinamo (Minsk) 2:1, Dinamo (Leningrad) : Dinamo (Kijev) 3:1, Dinamo (M) : Zenit 3:0, Dinamo (Kijev) : Krila Sovjetov (M) 4:2, Dinamo (Tbilisi) : Dinamo (Leningrad) 1:1. Stanje na lestvici: CDK, Spartak in Dinamo (Tbilisi) po 6 točk, Dinamo (M in Dinamo (Kijev) po 5 točk.

POLJSKA

VARSAVA, 30. maja. Rezultati današnjega VIII kola nogometnega prvenstva Poljske so: Polonia (V) : Tarnovia 3:0, Ruch : Widzew 1:1, Rymer : Legia (V) 3:2, Wisla : LKS 3:0, Polonia (B) : Warta 3:1, Garbarnia (ZZK) 1:1, Cracovia : AKS 5:1. Stanje na lestvici je naslednje: Ruch 12, Polonia (B) 11, Cracovia in Legia 10, Polonia (V) 9 točk itd.

ČSR

PRAGA, 30. maja. Rezultati 18. kola nogometnega prvenstva ČSR: Bohemians : Slavia 3:2, Bratislava : Trnava 3:0, Ceske Budjevice : Ostrava 2:2, Sparta : Cechie Karlin 3:2, Viktoria (Plzen) : Jednota (Košice) 1:0. Na lestvici je zacasno 1, Bohemians s 23 točkami (od 17 tekem, 2. Bratislava 22 (od 19), 3 Sparta 20 (od 16), 4. Slavija 19 (od 16) itd.

MADŽARSKA

BUDIMPEŠTA, 30. maja. Rezultati današnjih tekem so naslednji: Ferencz Varos : Szolnok 5:1, Ujpest : Csepel 1:1, Haladas : Vasas 3:1, MTK : Szegeed 1:0, Kispest : Vasas (ETO) 4:0, KAC : Salgotarian 1:1, DVSC : EMTK 2:1. Na lestvici vodi Ferencz Varos s 50 točkami, Csepel 46, Vasas 43, Kispest 42, Ujpest 41 itd.

FRANCIJA

PARIZ, 30. maja. Rezultati zadnjega kola francoskega nogometnega prvenstva so bili: Roubaix : Montpellier 7:0, St. Etienne : Reims 3:2, Lille : Sete 2:1, Marseilles : Sochaux 2:2, Rennes : Strasbourg 7:1, Stade Francais : Metz 1:0, Ales : Red Star 3:1, Cannes : Racing 3:2, Toulouse : Nancy 4:0. Naslov prvaka Francije si je priborilo moštvo Marseillea z 48 točkami, sledijo pa Lille s 47, Reims 46, St Etienne 41, Stade Francais 38 itd.

ITALIJA

MILANO, 30. maja. 16. kolo pomladnega dela nogometnega prvenstva Italije: Roma : Genova 3:0, Livorno : Salernitana 3:0, Inter Fiorentina 4:1, Bari : Milano 1:0, Vicenza : Atalanta 1:0, Juventus : Modena 1:0, Pro Patria : Alessandria 5:2, Napoli : Triestina 1:0, Torino : Lazio 4:3, Sampdoria : Lucchese 4:1. Vrstni red na lestvici: Torino 67, Milano 45, Juventus 44, Triestina 43, Modena 39 točk i. t. d.

ŠVEDSKA

STOCKHOLM, 30. maja. Rezultati 24. kola nogometnega prvenstva so bili: Curich : Cantonal 2:1, Biel : Servette 3:2, Chaux de Fondes : Grashoppers

5:1, Grenchen : Lausanne 2:1, Locarno : Bellinzona 1:1, Lugano : Basel 1:1, Youngfellows : Bern 0:0. Na lestvici vodi Bellinzona 34, Biel 33, Lausanne 30 točk itd.

ŠVEDSKA

STOCKHOLM, 30. maja. Rezultati predzadnjega kola so: Göteborg : Elfsborg 2:0, Holmia : Djurgarden 1:0, Norrköping : Holmstad 4:1, Helsingborg : Gais 4:2, Jönköping : Degerfors 1:0, Malmö : AIK 4:3. Vodi Norrköping 31, Malmö 30, AIK 27, Helsingborg 22 točk itd.

»GIRO D'ITALIA«

BOLOGNA, 30. maja. V XIII. etapi kolesarske dirke »Giro d'Italia« na progi Firenca-Bologna 194 km je zmagal Pasquini (I) s časom 5:53.30. V skupnem klasmanu vodi Ortelli (I) s časom 92:14.15, medtem ko sta Bartali in Coppi na 11. in 12. mestu.

Nov rekord Eve-Novak

BUDIMPEŠTA, 30. maja. Pretekli teden sta bila dosežena dva nova madžarska plavalna rekorda. Szatnaryi je plaval 200 m prosto 2:11.6, Nijeki pa je bil s časom 2:13.2 tudi boljši od starega madžarskega rekorda (2:13.4), ki ga je postavil Csik. Drugi rekord je dosegla plavalica Eva Novak, ki je progo 100 m prsno preplavala v odličnem času 1:20.6.

Mednarodno prvenstvo Francije v tenisu

Pariz, 30. maja. Na stadionu Roland Garros je bilo danes končano tekmovanje za mednarodno prvenstvo Francije v tenisu. Največ uspeha je imel Čehoslovak Drobny, ki se je na turnirju plasil v finala, od katerih je v dveh osvojil naslov prvaka. Novi prvaki so: posamezniki: Parker (ZDA) : Drobny (ČSR) 6:4, 7:5, 5:7, 8:6, posameznice Landry (F) : Frey (ZDA) 6:2, 0:6, 6:2, moški pari Drobny (ČSR) - Bergelin (Švedska) : Hopman - Sedgman (Avstralija) 8:6, 6:1, 12:10; ženski pari Hart - Todd : Frey - Prentis (vsii ZDA) 6:4, 6:2; mešani pari Drobny (ČSR) - Todd (ZDA) : Sedgman (Avstralija) - Hart (ZDA) 6:3, 3:6, 6:3.

Mednarodni lahkoatletski miting

Budimpešta, 30. maja. Fizikulturno društvo Vasas v Budimpešti je včeraj priredilo mednarodno lahkoatletsko tekmovanje, na katerem je nastopilo nekaj čehoslovških lahkoatletov, med njimi tudi Zatopek in Cevona. Doseženi so bili izvrstni rezultati in številni novi rekordi. Najpomembnejši rezultati: 1500 m moški: 1. Garay (M) 3:51.6, 2. Cevona (ČSR) 3:52.4; — 10.000 m: 1. Zatopek (ČSR) 30:28.4 (nov čehoslovški rekord), palica: Homonnay (M) 3.90, koplje: Varszes (M) 66.45, disk: Klics (M) 47.10, kladivo: Nemeth (M) 55.96,80 m, ovire — ženske: Varkonyi (M) 12.1 (nov madžarski rekord), daljina: Varkonyi (M) 5.99 (nov madžarski rekord in najboljši povojni rezultat na svetu), disk: Szolnai (M) 38.26 (nov madžarski rekord).

iz nogometnih društev Slovenije

Ob koncu nogometnega prvenstva LRS si podrobneje ogledimo problematiko slovenskega nogometa, saj je jasno, da slovenski nogomet še ni dosegel višine, ki bi jo bilo želeli. To pot si pogledimo delo nogometne sekcije SFD Železničarja iz Ljubljane.

Nogometna sekcija je poleg telovadne najmočnejša, saj šteje 60 članov, je pa do preteklega leta le živovarila. Borila se je z osnovnimi težavami in je razumljivo, da tedaj ne moremo govoriti o kakšnem uspehu. S preimenovanjem FD Triglava v FD Železničar in reorganizacijo nogometnega odbora, so se razmere izboljšale. Novi odbor se je z voljo oprjel dela, zavedajoč se odgovornih nalog za uspehe ali neuspehe društva. Kljub vztrajnemu delu pa so se vrivale nepredvidene ovire, ki so zavirale razvoj društva. V tekmovanju minule sezone

igralci niso imeli trenerja, vodili so jih starejši izkušeni igralci, sicer po svojih močeh najbolje, vendar o enotnosti in sistematičnosti vaj in iger ne moremo govoriti. Priznati moramo, da so igralci Železničarja pokazali veliko voljo in borbenost, pogrešali pa je bilo skupne — povezane igre in tehničnega znanja.

Vzroke neuspehov je treba iskati tudi v pomanjkanju igralcev in slednjih v prezaposlenosti posameznikov. Večkrat je zato bilo moštvo sestavljeno šele tik pred tekmo, ko je v kritičnem trenutku vskočil Košenina, dolgoletni član Železničarja.

Razveseljivo pa je, da imajo vsi igralci prvega moštva, kakor mladine veliko voljo in prav pridno trenirajo. Uspešno tekmujejo tudi za fizikulturni znak in ne pozabljajo osnovnega pogoja: splošno telesno vadbo in vzdržljivost, ki je nujna pri nogometu.

Mladinci Železničarja so v minulem prvenstvu LRS igrali precej dobro in borbeno. Razpolagajo z dobrimi igralci, ki bodo le ob pravilni vzgoji uspešno zamenjali starejše. Z načinom dosedanjih treningov, ki niso ustrezali, ni bilo pričakovati večjih uspehov.

Kljub težavam je upati, da si bo društvo skoraj opomoglo, posebno zdaj, ko si je pridobil kvalificiranega nogometnega voditelja, ki uči igralce igre z žogo pa tudi drugega panoge fizikulture. S pravilnim in doslednim treningom in s povratkom nekaterih najboljših igralcev iz vojske bodo igralci Železničarja prav gotovo pripravili presenečenja.

Novi nogometni voditelj se zaveda, da je njegova prva dolžnost povzročiti vzgoji mladincev in plenitvev posebno pozornost, kajti pravilna vzgojna mladina je tista, ki bo uspešno in borbeno nadaljevala delo svojih prednikov tako v fizikulturi kakor v vsem našem življenju.

V dneh 28. in 29. aprila sta plezalca Keršič Marijan-Belač in Ljubo Zupančič v naših Julijskih Alpah — v severni triglavski steni izvedla enega najtežavnih zimskih vzponov, v snegu in ledu — jugovo varianto Nemške smeri s Zimmer-Jahnovim izstopom.

Drzna plezalca, člana alpinističnega odseka Planinskoalpinističnega društva Ljubljana — sta za ta vzpon rabila 13 ur in pol, to je za približno 1000 m višine od vstopa do vrha. Vstopila sta v steno že pred šesto uro zjutraj, na strmih grebinih, levo od vstopa v Bavarsko smer. Nadaljnja smer teče direktno po razu Srednjega (Nemškega) stebra in izstopi na Zimmer-Jahnov izstop.

Poslušajmo, kaj pravi prvi iz te naveze tov. M. Belač o tem vzponu:

Ko smo zjutraj ob 3. uri vstali, je bilo vreme ugodno, le vrh Triglava je bil skrit v megli. Pihal je močan severozahodnik. Ko smo bili pod vstopom v steno (vzporedno z nama je odhajala v steno še naveza treh naših alpinistov iz Ljubljane, ki pa se je zaradi nenadne spremembe vremena morala umakniti s Črnega grabna ob poizkusu preplezati gorensko smer), je močan padajoč veter potisnil meglo do višine okrog 2500 m, do roba stene. Postalo je hladneje.

Pri vstopu sva se zamudila z zadnjimi pripravami in navezovanjem. Malo pred šesto sva vstopila.

Spodnji del raza je bil deloma kopen in nama ni delal velikih zaprek. Toda na polici, kjer se loči gorenska smer od Jugove — (tu smo se s tovariši iz druge naveze ločili) — so bile že izpostavljene vesike pokrite s strmim snegom, ki jederežah ter je bilo v zračnem delu ste-

Levo: Pogled na Severno triglavsko steno z vrisanim vzponom. Desno: Plezalec v zaledeneli steni

dosegel naklonino do 60°. Prvi stolp v tej smeri je bil pokrit z navpičnimi odlo-mi opasti skrepenelega srenca. Prehod s stolpa v skrbino je bila prva nerodna stvar v spodnjem delu stene. Čim višje sva se vzpenjala, tem več je bilo snega in ledu.

Okoli 10. sva bila pri močleu približno v sredini stene, kjer se plezalec navadno vpišuje. Močle je bil globoko pod snegom in ga nisva iskala. Tudi nisva smela izgubljati časa, ker se je vreme izpreobrnilo na najslabše. Meglo je potisnilo pod spodnjo polovico stene in začelo je snežiti. Položno snežišče se tu nenadoma počena v navpičnost stebra pod Zimmer-Jahnovim izstopom.

Police, ki so v poleni kopnini lahko prehodne, so bile zdaj strmo zasnežene in poledenele. Kepna slala je od megle ob silnem severozahodniku poledenela ter od snega in sadre postala drsliiva. Poledenelost je z višino narasčala. Le počasi in skrajno previdno sva lezla višje. Vihar je divjal z vedno večjo močjo in komaj sva se spoznamevala. Kijula sva v vihar in to z znamenji z vrvice je bilo mogoče razumeti povelja.

V zadnji tretjini pod vrhom se je menda sam pekkel zaklel proti nama. Drobni plazovi sodratnega snega so se jeli postpati čez izstopno steno. Pečina je bila v tej višini (okrog 2200 m) že vsa nekaj milimetrov na debelo pokrita s stekleno-zelenim ledom. Snežne vesine so se končavale v blazni naklonini do 60°, v odsekanih skokih in poledenelih navpičnih detajlih. Skala je v tem delu stene zelo masivna, brez razpok za kline.

Okoli 14 popoldne sva počila pod zadnjo izstopno steno v odprti levi pod previsom. Do vrha stene je bilo komaj še 100 metrov, 3-4 raztezajo vrvi po 30 m.

To je bil najtežji del vse stene in preplezanje teh 100 m stepam za svojo največjo storitev v neštetihi smerih v naših Alpah. S tov. Ljubanom sva tu opravila v skrajno težavnih razmerah nadčloveško delo. Teh 100 m na bom nikoli pozabili. Vreme je bilo v vsakim metrom vzpona obupneke, obleka mokra in mraz hujši.

Zasneženi odtavki so bili ponekod že skoro navpični. Sneg je nanesel na dvomljivo ledeno podlago. Napredovala sva po palčovo počali, vsak stop sva morala izsekati v led in pečino očistiti ledu za

na napredovanje brez derez zaradi pole-nosti tudi v skali nemogoče. Čas 13 ur in pol računava brez pravega počitka, ko sva delala skoraj brez oddiha. Čez ledenik od izstopa iz steno do Staničeve kočice sva v popolni temi in gosti megli našla brez kompasa — po Instinktu.

Človek mora za tako turo poznati gore do potankosti, zapomniti si mora v steni in pri sestopu vsako značilnost, vsako obliko skale, vedeti mora za vsa mesta, kje je možno zabiti klin za varovanje — že iz poletja. To smer sem v lanskem poletju s tovariši preplezal štirikrat. Če trčijo tudi v čevljih. Vso zimo smo s tovariši opazovali razmere v stenah in različnih višinah, dokler ni padla odlečitev. Pa smo se končno ušteeli z vremenom za en sam dan...

Prvi poskus preplezati triglavsko severno steno v tem delu, je že star. Tov. Uroš Zupančič je spodnji del preplezal v Zimmer-Jahnovi grapi, drugo četrtino v isti smeri, a v tretji četrtini z unikom po policih v Slovensko grapo z izstopom po Prevečevem žlebu — že 13. aprila 1934. sam. To je bilo za tiste čase najdrznejše dejanje v zimski alpinistiki pri nas. Celotno smer po razu od vstopa do vrha pa sva zdaj izvršila v zimskih razmerah — v snegu in ledu — prvič, in je doslej najvišja stena pri nas preplezana pozimi.

Zimska alpinistika pri nas je šele v začetku svojega razvoja, kaže pa že izredne uspehe. Kar je veljalo še pred nekaj leti za nemogoče in neizvedljivo, je danes uredljivo. Na nas mladih je naloga izvršiti v naših gorah storitve kot so jih pred nami dr. Klement Jug, Joža Čop, Stanko Tomlinsek, Fotočnik-Jesihova, Režek-Moček, Arh, Zupančič, Preth in drugi.

Prepričan sem, da bo morda v najbližji bodočnosti preplezana pozimi še marsikatera smer v naših stenah in da počkamo mojih tovarišev v gorenski smeri triglavsko steno ni bil zaman.

Škoda je, da pri nas zimske alpinistične posvečamo pre malo pozornosti. Primanjkuje nam še odzvožitih vrvi, zapornik, obleke, lahkih čevljev in spuštnih vrvic. Vse to bi lahko izdelali doma. Ne smemo pa so več ponoviti žalostne predvojnne razmere, da bi nam nova pota v domačih gorah utirali tujei.

— M. B. —

Čebobin — desni krilec